

การจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์
ONLINE LEARNING MANAGEMENT OF BUDDHIST UNIVERSITIES.

¹รังสรรค์ วัฒนาชัยวนิช, ²เรวดี กระโหมวงศ์, ³ทวีศักดิ์ พุฒสุขชี
และ ⁴ณัชชา มหปฎุญญานนท์

¹Ransang Wattanachaiwanich, ²Rewadi Krahomvong,
³Thaweesak Putsukee and ⁴Natcha Mahapoonyanont

มหาวิทยาลัยทักษิณ, ประเทศไทย
Thaksin University, Thailand.

¹621998007@tsu.ac.th

Received: June 16, 2024; **Revised:** July 23, 2024; **Accepted:** August 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์ มีวัตถุประสงค์
1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์และสร้างต้นแบบชุดความรู้ใน
ระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์ 2) เพื่อทดสอบประสิทธิภาพและประเมินผลของชุดความรู้ใน
ระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์ และ3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในระบบ
ออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์ ผลการวิจัย พบว่า การสร้างต้นแบบชุดความรู้ในระบบออนไลน์ของ
มหาวิทยาลัยสงฆ์นั้น ในการจัดการเรียนรู้ของปัจจุบันนี้ควรจัดแบบผสมผสาน คือ ใช้ทั้งระบบ On-
Line แล้วก็ระบบ On- site โดยแบบเป็น 70:30 หมายถึง การเรียนในระบบออนไลน์ 70% และ
เรียนในระบบออนไซต์ 30% เนื่องจากนิสิตปัจจุบันไม่ค่อยมีเวลาในการเข้ามาเรียนแบบออนไซต์
เพราะต้องประกอบอาชีพ จึงทำให้นิสิตมีจำนวนลดลงอย่างมาก จึงทำให้เราต้องมีการปรับเปลี่ยน
กระบวนการในการจัดการเรียนการสอนให้มีแบบออนไลน์เพิ่มมากยิ่งขึ้น เพื่อให้มนิสิตสามารถเข้าถึง

¹นิสิต หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาที่ยั่งยืน วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ

²รศ.ดร. สาขาวิชาการประเมินผลและวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

³อาจารย์ สาขาวิชาการพัฒนาที่ยั่งยืน วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ

⁴ผศ.ดร. สาขาวิชาการประเมินผลและวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

เนื้อหาการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งการจัดการศึกษาออนไลน์ เป็นการจัดการเรียนการสอนผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ด้าน 1) ด้านผู้สอน (Instructor) 2) ด้านผู้เรียน (Student) 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (Learning Process) และ 4) ด้านการวัดและการประเมินผล (Measurement and Evaluation) โดยผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความสนใจของตนเอง ในส่วนของเนื้อหาการเรียน ประกอบด้วย ข้อความ, รูปภาพ, เสียง, VDO และ Multimedia อื่น ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะถูกส่งตรงไปยังผู้เรียนผ่าน Web Browser ทั้งผู้เรียน, ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นทุกคน สามารถติดต่อสื่อสาร ปรีक्षाและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบบเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนทั่วไป โดยการใช้ E-mail, Chat, Social Network เป็นต้น โดยการเรียนรู้ออนไลน์ควรเป็นรูปแบบของการนำเสนอบทเรียนในวิชาต่างๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตโดยให้ผู้เรียนลงทะเบียนและเรียนรู้แบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์และเว็บแอป-พลิเคชัน ซึ่งไม่จำกัดจำนวนของผู้เรียน (ขึ้นอยู่กับแต่ละรายวิชา) เพื่อเน้นการเข้าถึงที่สะดวกผ่านเว็บไซต์ทั้งบนคอมพิวเตอร์พีซี และอุปกรณ์พกพาอย่างแท็บเล็ตหรือสมาร์ทโฟน เป็นการสร้างนวัตกรรมการศึกษาแบบเสรีที่ใครๆ ก็เรียนรู้ได้

คำสำคัญ : การจัดการศึกษาออนไลน์, ชุดความรู้ในระบบออนไลน์, สื่อการสอนรายวิชาประวัติพระพุทธศาสนา

Abstract

The research on Online Learning Management in Buddhist Universities has the following objectives: 1) to study the current state of online learning management and develop a model of online knowledge system for Buddhist universities, 2) to test the effectiveness and evaluate the results of the online knowledge system of Buddhist universities, and 3) to propose guidelines for managing online learning in Buddhist universities. Including vice-rectors, assistant rectors, directors of Buddhist colleges, directors of offices, deputy directors, lecturers, and staff from Mahachulalongkornrajavidyalaya University and Mahamakut Buddhist University. The research findings indicated that the development of an online knowledge system model for Buddhist universities should adopt a blended learning approach, combining both online and on-site learning in a 70:30 ratio (70% online and 30% on-site). This approach is necessary due to the decreasing number of students attending on-site classes as many have to work, making it difficult for them to attend in person. Therefore, the learning management process needs to be adjusted to increase online learning opportunities,

allowing students to access educational content anytime, anywhere. Online education is conducted via the Internet and comprises four components: 1) Instructors, 2) Students, 3) Learning Process, and 4) Measurement and Evaluation. Students can choose to learn based on their interests. The content includes text, images, audio, video, and other multimedia, which are delivered to students via web browsers. Communication between students, instructors, and peers is facilitated through email, chat, social networks, etc., similar to traditional classroom settings. Online learning should present lessons on various subjects through the Internet, allowing students to register and learn online via websites and web applications. This method accommodates an unlimited number of students (depending on the course) and emphasizes convenient access via PCs and mobile devices like tablets or smartphones, promoting innovative and open educational opportunities for everyone.

Keywords: Online education management, Online knowledge system, Buddhist history course teaching materials

บทนำ

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนระบบออนไลน์มีบทบาทอย่างมาก เพราะมีความสะดวกสบาย สามารถวางแผนการศึกษาและการทำงานได้ด้วยตัวเอง โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางไปมหาวิทยาลัย ทำให้สามารถเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มหาวิทยาลัยชั้นนำทั่วโลกต่างพากันเปิดคอร์สมากมาย ซึ่งมีผู้ลงทะเบียนเรียนออนไลน์ไม่ต่ำกว่า 5 ล้านคน และมีผู้เรียนต่อชั้นเรียนได้เป็นแสน ๆ คน โดยในประเทศไทยนั้น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (มสธ.) ได้จัดการเรียนการสอนเพื่อสาธารณะมาก่อนยุคอินเทอร์เน็ต พอมาถึงยุคมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้ร่วมในโครงการ Thailand Massive Open Online Course หรือ Thai MOOC อีกทั้งยังมีมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีการเรียนการสอนระบบออนไลน์ด้วย ซึ่ง Thai MOOC คือ ระบบการศึกษาแบบเปิด หรือเรียกสั้น ๆ ว่าการเรียนแบบออนไลน์ โดยที่นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไปสามารถเข้าเรียนผ่านอินเทอร์เน็ตได้โดยไม่มีเงื่อนไขและข้อจำกัดใด ๆ อีกทั้งผู้ที่สนใจเรียนจะไม่เสียค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนเรียน ไม่ต้องสอบเข้า และไม่มีการจำกัดจำนวนผู้เข้าเรียน ซึ่งมีจำนวนวิชาให้ผู้เรียนได้เลือกกว่า 140 วิชา ทั้งนี้ วิชาเรียนที่อยู่ในระบบ Thai MOOC ไม่ว่าจะเป็นรายวิชาทางสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิชา

ทางการศึกษา สาธารณสุข และอีกมากมายหลากหลายรายวิชา โดยการจัดเรียนการเรียนรู้ออนไลน์ในยุคดิจิทัล เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงวิธีเรียนที่เป็นอยู่เดิมเป็นการเรียนที่ใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ซึ่งการสอนแบบออนไลน์มีองค์ประกอบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้กระบวนการจัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดและการประเมินผล โดยรูปแบบการเรียนการสอนมีหลากหลายวิธี ที่จะทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันได้ การพิจารณาองค์ประกอบและรูปแบบ ที่สอดคล้อง เหมาะสมกับลักษณะวิชา และบริบทของผู้เรียนจะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเปลี่ยนแปลงพื้นที่การเรียนรู้เป็นเรื่องที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด ด้วยเทคโนโลยีในปัจจุบันและนวัตกรรมที่สร้างสรรค์คอนเทนต์ (Content) อำนวยความสะดวกการสอนได้แก่ปลายนิ้ว ทำให้เราสามารถเรียนรู้ทุกเนื้อหาได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา เพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกันในการเรียนรู้วิถีใหม่ (New Normal) เป้าหมายของการศึกษาอาจยังคงเดิมแต่ผู้เรียนสามารถใช้วิธีที่แตกต่างในการไปถึงจุดหมายได้นักศึกษาบางคนอาจเรียนรู้ได้เร็วกว่าหากได้ดูภาพหรือคลิปวิดีโอ แต่นักศึกษาบางคนอาจชอบการฟังอาจารย์บรรยาย เพราะรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละคนไม่เหมือนกัน การกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถดำเนินการเรียนการสอนให้ไปได้ (เจริญ ภูวิจิตร, 2560: 1)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์และสร้างต้นแบบชุดความรู้ อีกทั้งยังได้ทดสอบประสิทธิภาพและประเมินผลของชุดความรู้ในระบบออนไลน์ และเสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์ เพื่อช่วยในการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด ด้วยการนำเทคโนโลยีในปัจจุบันและนวัตกรรมที่สร้างสรรค์คอนเทนต์ (Content) มาอำนวยความสะดวกในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนได้แก่ปลายนิ้ว ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทุกเนื้อหาได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา เพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกันในการเรียนรู้วิถีใหม่ (New Normal) ของมหาวิทยาลัยสงฆ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์และสร้างต้นแบบชุดความรู้ในระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์

2. เพื่อทดสอบประสิทธิภาพและประเมิณผลของชุดความรู้ในระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนรูในระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรูในระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์ มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) คือ นิสิตจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 20,361 รูป/คน (จากข้อมูลสถิตินิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีการศึกษา 2564) และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 5,738 รูป/คน (จากข้อมูลสารสนเทศด้านจำนวนนิสิตในปีการศึกษา 2563) รวมทั้งสิ้น 26,099 รูป/คน

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) นิสิตจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 379 รูป/คน ได้มาจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 608 อ้างถึงใน ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และศิริพงษ์ เสาภายน, 2559, หน้า 132)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) แบ่งเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบไปด้วย รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ ผู้อำนวยการสำนัก รองผู้อำนวยการ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 14 รูป/คน และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ออนไลน์ กับนิสิตที่ได้เข้าศึกษาชุดความรู้ในระบบออนไลน์ จำนวน 20 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการศึกษาออนไลน์ จำนวน 5 ท่าน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การพัฒนาต้นแบบชุดความรู้ ผ่านการจัดการเรียนการสอนทางอินเทอร์เน็ต โดยผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความสนใจของตนเอง ในส่วนของเนื้อหาการเรียน ประกอบด้วย ข้อความ, รูปภาพ, เสียง, VDO และ Multimedia อื่นๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะถูกส่งตรงไปยังผู้เรียนผ่าน Web Browser ทั้งผู้เรียน, ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นทุกคน สามารถติดต่อสื่อสาร ปรีक्षाและแลกเปลี่ยน

ความคิดเห็นแบบเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนทั่วไป โดยการใช้ E-mail, Chat, Social Network เป็นต้น สำหรับในงานวิจัยนี้จะสนใจในการเรียนรู้ออนไลน์ด้วยระบบ Google Sites เพียงเท่านั้น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เรื่อง “การจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์”

3.2 แบบสอบถามออนไลน์ (Online questionnaire)

3.3 การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ออนไลน์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สรุปวิเคราะห์แล้วนำเสนอในเชิงพรรณนาต่อไป

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์และสร้างต้นแบบชุดความรู้ในระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์ พบว่า

การศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์เป็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ เช่น Moodle และ Google Classroom ถูกนำมาใช้ในการจัดการหลักสูตร การให้คำปรึกษา การส่งงาน และการประเมินผล การใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ช่วยให้การเรียนการสอนมีความยืดหยุ่นและสะดวกสบายมากขึ้น (Smith & Ragan, 2005) โดยที่ Moodle: เป็นระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่เปิดให้ผู้ใช้งานสามารถสร้างและจัดการหลักสูตรได้อย่างง่ายดาย รองรับการเรียนการสอนที่หลากหลาย รวมถึงการใช้แบบทดสอบ การส่งงาน และการสนทนาออนไลน์ ซึ่ง Google Classroom: เป็นแพลตฟอร์มที่ช่วยในการจัดการชั้นเรียน การมอบหมายงาน การส่งงาน และการให้ข้อเสนอแนะ การใช้ Google Classroom ช่วยให้การสื่อสารระหว่างครูและนักเรียนเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ (Online Course Development) ถูกออกแบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอนในห้องเรียน โดยมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น วิดีโอการสอน การสาธิตและการโต้ตอบผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อเพิ่มความเข้าใจและความสนใจของนักเรียน (Anderson, 2008) ใน

ส่วนของวิดีโอการสอนนั้น เป็นวิดีโอที่ครูบรรยายและสาธิตเนื้อหาสำคัญ ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามเวลาและความสะดวกของตน ซึ่งสามารถโต้ตอบผ่านสื่อออนไลน์ โดยใช้ ฟอรัม การแชท และการประชุมวิดีโอเพื่อให้นักเรียนสามารถสื่อสารและโต้ตอบกับครูและเพื่อนร่วมชั้นได้ และมีการประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment) เนื่องจากการประเมินผลการเรียนรู้ในระบบออนไลน์มีการใช้วิธีการหลากหลาย เช่น การทำแบบทดสอบออนไลน์ การส่งงานผ่านแพลตฟอร์มและการประเมินจากเพื่อนร่วมชั้น การประเมินเหล่านี้ช่วยให้การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Pallloff & Pratt, 2007) รวมไปถึงแบบทดสอบออนไลน์ที่นักเรียนสามารถทำได้ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ ช่วยให้การประเมินความรู้เป็นไปอย่างรวดเร็วและแม่นยำ ยังประหยัดเวลาในการส่งงานอีกด้วย เนื่องจากระบบออนไลน์ นักเรียนสามารถส่งงานและรับข้อเสนอแนะจากครูผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ ช่วยให้การสื่อสารและการตรวจสอบงานเป็นไปอย่างราบรื่น และยังเป็นการสนับสนุนทางเทคนิค (Technical Support) เนื่องจากการจัดทีมสนับสนุนทางเทคนิคเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอนออนไลน์ ทีมสนับสนุนนี้มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้การเรียนการสอนออนไลน์เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ (Moore, 2013) เป็นการเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักเรียน (Student Engagement) ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านการสนทนาในฟอรัม การทำงานกลุ่มออนไลน์ และการร่วมกิจกรรมเสริม การมีส่วนร่วมเหล่านี้ช่วยเพิ่มความสนใจและความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน (Kuh, 2001) เนื่องจากการสร้างต้นแบบชุดความรู้ในระบบออนไลน์ ประกอบด้วยหลายขั้นตอนดังนี้ (1) การวิเคราะห์ความต้องการ (Needs Analysis): การสำรวจความต้องการของนักเรียนและคณาจารย์เพื่อออกแบบชุดความรู้ที่ตอบสนองความต้องการได้อย่างแท้จริง (Dick & Carey, 1996) (2) การออกแบบเนื้อหา (Content Design): การออกแบบเนื้อหาที่เป็นระบบ มีความชัดเจน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายช่วยให้เนื้อหาน่าสนใจและเข้าใจง่าย (Gagne, 1985) (3) การพัฒนาและทดสอบต้นแบบ (Development and Testing): การพัฒนาต้นแบบชุดความรู้และการทดสอบเพื่อประเมินประสิทธิภาพและปรับปรุงต้นแบบให้เหมาะสมกับผู้เรียน (Richey, Klein, & Tracey, 2011) และ (4) การนำไปใช้ (Implementation): การนำชุดความรู้ที่พัฒนาแล้วไปใช้ในการเรียนการสอนจริง และการประเมินผลเพื่อปรับปรุงต่อไป การมีแผนการดำเนินงานและการติดตามผลช่วยให้การนำไปใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Reigeluth, 1999)

ในส่วนของการสร้างต้นแบบชุดความรู้ในระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการจัดการเรียนรู้ของปัจจุบันนี้ควรจัดแบบผสมผสาน คือ ใช้ทั้งระบบ On-Line แล้วก็ระบบ On-site โดยแบบเป็น 70:30 หมายถึง การเรียนในระบบออนไลน์ 70% และ เรียนในระบบออนไซต์ 30%

เนื่องจากนิสิตปัจจุบันไม่ค่อยมีเวลาในการเข้ามาเรียนแบบออนไซต์ เพราะต้องประกอบอาชีพ จึงทำให้นิสิตมีจำนวนลดลงอย่างมาก จึงทำให้เราต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนให้มีแบบออนไลน์เพิ่มมากยิ่งขึ้น เพื่อให้นิสิตสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งการจัดการศึกษาออนไลน์ เป็นการจัดการเรียนการสอนผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ด้าน 1) ด้านผู้สอน (Instructor) 2) ด้านผู้เรียน (Student) 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (Learning Process) และ 4) ด้านการวัดและการประเมินผล (Measurement and Evaluation) โดยผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความสนใจของตนเอง ในส่วนของเนื้อหาการเรียนประกอบด้วย ข้อความ, รูปภาพ, เสียง, VDO และ Multimedia อื่น ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะถูกส่งตรงไปยังผู้เรียนผ่าน Web Browser ทั้งผู้เรียน, ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นทุกคน สามารถติดต่อสื่อสารปรึกษาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบบเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนทั่วไป โดยการใช้ E-mail, Chat, Social Network เป็นต้น โดยการเรียนรู้ออนไลน์ควรเป็นรูปแบบของการนำเสนอบทเรียนในวิชาต่างๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตโดยให้ผู้เรียนลงทะเบียนและเรียนรู้แบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์และเว็บแอป-พลิเคชัน ซึ่งไม่จำกัดจำนวนของผู้เรียน (ขึ้นอยู่กับแต่ละรายวิชา) เพื่อเน้นการเข้าถึงที่สะดวกผ่านเว็บไซต์ทั้งบนคอมพิวเตอร์พีซี และอุปกรณ์พกพาอย่างแท็บเล็ตหรือสมาร์ทโฟน เป็นการสร้างนวัตกรรมการศึกษาแบบเสรีที่ใครๆ ก็เรียนได้ และผู้เรียนสามารถเข้าเรียนได้ฟรี อีกทั้งควรจัดทำระบบการเรียนการสอน การทดสอบ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านระบบ Web Browser ควรมีวิดีโอแนะนำรายวิชาของอาจารย์ผู้บรรยาย นิสิตสามารถลงชื่อเข้าเรียนได้ ทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้ ซึ่งในแต่ละบทควรมีวิดีโอบรรยายของท่านอาจารย์ประจำคาบ และหลังจากที่ผู้เรียนได้ฟังบรรยายของท่านอาจารย์ประจำคาบแล้ว ผู้เรียนควรรนำความรู้ที่ได้รับไปทำแบบทดสอบหลังเรียน และควรมีเอกสารเพิ่มเติม ถ้านิสิตมีปัญหาควรที่จะสามารถพูดคุยกับผู้บรรยาย และควรมีการจัดทำข้อสอบกลางภาคและปลายภาค หลังจากที่นิสิตเรียนจบควรมีใบรับรองการเรียนรู้ในรายวิชานั้นๆ ด้วย เป็นต้น ซึ่งในการออกแบบสื่อการสอนควรเป็นรายวิชา ประวัติพระพุทธศาสนา เนื่องจากมีการจัดการเรียนการสอนของทั้ง มจร และ มมร

ส่วนผลของแบบสอบถามออนไลน์ จำนวนทั้งสิ้น 379 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามออนไลน์ส่วนใหญ่ เป็นคฤหัสถ์หญิง จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 43.54 เป็นคฤหัสถ์ชาย จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 32.45 เป็นพระภิกษุ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.63 เป็นสามเณร จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.38 สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 58.84 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 41.16 มีระดับที่เข้ารับ

การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 379 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 379 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ตามลำดับ

2. การจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$, S.D=0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้สอน (Instructor) มีระดับความพึงพอใจสูงสุด ($\bar{X}=4.33$, S.D=0.67) รองลงมา คือ ด้านการวัดและการประเมินผล (Measurement and Evaluation) ($\bar{X}=4.32$, S.D=0.68) ส่วนด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (Learning Process) ($\bar{X}=4.30$, S.D=0.68) และด้านผู้เรียน (Student) มีระดับความพึงพอใจต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.27$, S.D=0.71)

3. การทดสอบประสิทธิภาพและประเมินผลของชุดความรู้ในระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์ พบว่า

3.1 Google Sites เป็นโปรแกรมออนไลน์ที่ทำให้การสร้างเว็บไซต์ได้ง่ายขึ้น เหมือนกับการแก้ไขเอกสารธรรมดาด้วย Google Sites สามารถรวบรวมความหลากหลายของ ข้อมูลในทีเดียว เช่น รมววิดีโอ ปฏิทิน การนำเสนอ เอกสารหรือสิ่งที่แนบ และข้อความอำนวยความสะดวกให้คุณร่วมกันดู หรือแก้ไขหน้าเว็บ จะเป็นกลุ่มเล็กๆ หรือทั้งองค์กรของคุณ หรือจะทั้งโลกเลยก็ได้ ซึ่งการออกแบบสื่อการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา ด้วย Google Site นี้ ประกอบไปด้วย การเข้าใช้งาน Google Site การสร้างเว็บไซต์ การตั้งชื่อเว็บไซต์ การเลือกเลย์เอาต์ การเลือกภาพพื้นหลัง การตั้งค่าประเภทส่วนหัวและริม การเปลี่ยนภาพพื้นหลัง การเปลี่ยนประเภทส่วนหัว การเปลี่ยนริมและรูปแบบตัวอักษร เพิ่ม จัดลำดับใหม่และวางซ้อนหน้าเว็บ การเพิ่มหน้าเว็บเพจ การซ่อนหรือเรียงลำดับหน้าเว็บใหม่มี วิธีเลือกตัวเลือกหน้าเว็บ การตั้งค่าการนำทางของเว็บไซต์ วิธีการเลือกโหมดการนำทาง การปรับเปลี่ยนเว็บไซต์ให้เหมาะสมกับเนื้อหา การแก้ไขข้อความ แก้ไขหัวข้อ อับโหลดวิดีโอ เพิ่มแบนเนอร์ เพิ่มโลโก้ เพิ่มเนื้อหาจากเว็บไซต์อื่น เพิ่มเนื้อหาจากเว็บไซต์อื่น ย้ายและปรับขนาดเนื้อหา ย้ายเนื้อหาเว็บไซต์ ปรับขนาดเนื้อหาเว็บไซต์ จัดกลุ่มออบเจกต์ ยกเลิกการจัดกลุ่มออบเจกต์ แชรและทำงานร่วมกันใน Sites แชรและทำงานร่วมกันใน Sites เลือกบุคคลเพื่อแชร์เว็บไซต์ เปลี่ยนสิทธิ์ของผู้ใช้ หยุดแชร์เว็บไซต์ ดูตัวอย่างและเผยแพร่เว็บไซต์ เผยแพร่เว็บไซต์ เปลี่ยน URL ของเว็บไซต์ ยกเลิกการเผยแพร่เว็บไซต์ และสุดท้ายคือการค้นหาในเว็บไซต์ เป็นต้น

3.2 การใช้งานเว็บไซต์ “สื่อการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา ด้วย Google Site” เป็นการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความน่าสนใจให้กับการเรียนรู้ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์สำหรับผู้เรียนและผู้สอนในยุคดิจิทัล โดยการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้และการ

สอนมากยิ่งขึ้น ซึ่งในส่วนนี้จะประกอบไปด้วย การเข้าสู่ลิงก์ของเว็บไซต์ที่เผยแพร่แล้ว หน้าแรก
ของเว็บไซต์ การลงชื่อเข้าเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์พระพุทธรศาสนา การกรอกข้อมูล Google Forms
เพื่อลงชื่อเข้าเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์พระพุทธรศาสนา การทำแบบทดสอบก่อนเรียน การฟังบรรยาย
จากวิดีโอ การทำแบบทดสอบหลังเรียน แนะนำปุ่มลิงค์ การทำข้อสอบกลางภาคและปลายภาค ใน
คาบที่ 8 และ 16 ของรายวิชาประวัติศาสตร์พระพุทธรศาสนา การกรอกข้อมูล Google Forms รับ
วุฒิปัตร์ผ่านอีเมล เป็นต้น

4. การเสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์
พบว่า

4.1 จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอแนะดังนี้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ในระบบ
ออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์เป็นการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีและหลักธรรม เพื่อเพิ่ม
ประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการสอนที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการช่วยเพิ่มโอกาสในการ
เรียนรู้และพัฒนาความรู้ในด้านพระพุทธรศาสนาและหลักธรรมได้อย่างยั่งยืน

4.2 แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ เนื่องจากการ
พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์นั้นเป็นกระบวนการที่ต้องมีการปรับตัวและมีการพัฒนา
อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้าง
ประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างมากในยุคดิจิทัล

อภิปรายผล

วิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์ มีประเด็นในการ
อภิปราย ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์เป็นการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศ (Information Technology) เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างมี
ประสิทธิภาพ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ เช่น Moodle และ Google Classroom ถูก
นำมาใช้ในการจัดการหลักสูตร การให้คำปรึกษา การส่งงาน และการประเมินผล การใช้เทคโนโลยี
เหล่านี้ช่วยให้การเรียนการสอนมีความยืดหยุ่นและสะดวกสบายมากขึ้น สอดคล้องกับเจริญ ภู
วิจิตร (2564) ที่ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์ในยุคดิจิทัลว่า เป็นนวัตกรรมทาง
การศึกษา ที่เปลี่ยนแปลงวิธีเรียนที่เป็นอยู่เดิมเป็นการเรียนที่ใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าสำหรับการ
จัดการเรียนการสอน แบบออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้
ตามวัตถุประสงค์ซึ่งการ สอนแบบออนไลน์มีองค์ประกอบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการ

เรียนและแหล่งเรียนรู้กระบวนการ จัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่าย เทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดและ การประเมินผล โดยรูปแบบการเรียนการสอนมีหลากหลายวิธี ที่จะทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันได้ การ พิจารณาองค์ประกอบและรูปแบบ ที่ สอดคล้อง เหมาะสมกับลักษณะวิชา และบริบทของผู้เรียนจะนำไปสู่ การจัดการเรียนรู้ทาง ออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเปลี่ยนแปลงพื้นที่การเรียนรู้เป็นเรื่องที่เห็นได้ ชัดเจนที่สุด ด้วยเทคโนโลยีในปัจจุบันและนวัตกรรมที่สร้างสรรค์คอนเทนต์ (Content) อำนวยความสะดวก การสอนได้แก่ปลายนิ้ว ทำให้เราสามารถเรียนรู้ทุกเนื้อหาได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา เพื่อไปสู่ เป้าหมายเดียวกันในการเรียนรู้วิถีใหม่ (New Normal) เป้าหมายของการศึกษาอาจยังคงเดิมแต่ ผู้เรียน สามารถใช้วิธีที่แตกต่างในการไปให้ถึงจุดหมายได้ นักศึกษาบางคนอาจเรียนรู้ได้เร็วกว่าหาก ได้ดูภาพ หรือคลิปวิดีโอ แต่นักศึกษาบางคนอาจชอบการฟังอาจารย์บรรยาย เพราะรูปแบบการ เรียนรู้ของแต่ละ คนไม่เหมือนกัน การกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้ สามารถดำเนินการเรียน การสอนให้ไปได้ด้วยผลแสดงให้เห็นถึงการบริหารรูปแบบการเรียนการสอน หลังโควิด-19 (Social Distancing) และการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความปกติใหม่ (New Normal) มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการ ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอน นั้นต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ (Change Learning) เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ เกิดขึ้น (สุวิมล มธุรส, 2564)

อีกทั้งในเรื่องของการสร้างต้นแบบชุดความรู้ในระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการจัดการเรียนรู้ของปัจจุบันนี้ควรจัดแบบผสมผสาน คือ ใช้ทั้งระบบ On-Line แล้วก็ระบบ On- site โดยแบบเป็น 70:30 หมายถึง การเรียนในระบบออนไลน์ 70% และ เรียนในระบบออน ไซต์ 30% เนื่องจากนิสิตปัจจุบันไม่ค่อยมีเวลาในการเข้ามาเรียนแบบออนไซต์ เพราะต้องประกอบ อาชีพ จึงทำให้นิสิตมีจำนวนลดลงอย่างมาก จึงทำให้เราต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการในการ จัดการเรียนการสอนให้มีแบบออนไลน์เพิ่มมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ นิสิตสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ได้ ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งการจัดการศึกษาออนไลน์ เป็นการจัดการเรียนการสอนผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่ง ประกอบไปด้วย 4 ด้าน 1) ด้านผู้สอน (Instructor) 2) ด้านผู้เรียน (Student) 3) ด้านกระบวนการ จัดการเรียนรู้ (Learning Process) และ 4) ด้านการวัดและการประเมินผล (Measurement and Evaluation) โดยผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความสนใจของตนเอง ในส่วนของเนื้อหาการเรียน ประกอบด้วย ข้อความ, รูปภาพ, เสียง, VDO และ Multimedia อื่น ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะถูกส่งตรงไป ยังผู้เรียนผ่าน Web Browser ทั้งผู้เรียน, ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นทุกคน สามารถติดต่อสื่อสาร ปรึกษาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบบเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนทั่วไป โดยการใช้ E-mail, Chat, Social Network เป็นต้น โดยการเรียนรู้ออนไลน์ควรเป็นรูปแบบของการนำเสนอบทเรียน

ในวิชาต่างๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตโดยให้ผู้เรียนลงทะเบียนและเรียนรู้แบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์และเว็บแอป-พลิเคชัน ซึ่งไม่จำกัดจำนวนของผู้เรียน (ขึ้นอยู่กับแต่ละรายวิชา) เพื่อเน้นการเข้าถึงที่สะดวกผ่านเว็บไซต์ทั้งบนคอมพิวเตอร์พีซี และอุปกรณ์พกพาอย่างแท็บเล็ตหรือสมาร์ตโฟน เป็นการสร้างนวัตกรรมการศึกษาแบบเสรีที่ใคร ๆ ก็เรียนได้ และผู้เรียนสามารถเข้าเรียนได้ฟรี อีกทั้งควรจัดทำระบบการเรียนการสอน การทดสอบ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านระบบ Web Browser ควรมีวิดีโอแนะนำรายวิชาของอาจารย์ผู้บรรยาย นิสิตสามารถลงชื่อเข้าเรียนได้ ทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้ ซึ่งในแต่ละบทควรมีวิดีโอบรรยายของท่านอาจารย์ประจำคาบ และหลังจากที่ผู้เรียนได้ฟังบรรยายของท่านอาจารย์ประจำคาบแล้ว ผู้เรียนควรนำความรู้ที่ได้รับไป ทำแบบทดสอบหลังเรียน และควรมีเอกสารเพิ่มเติม ถ้านิสิตมีปัญหาควรที่จะสามารถพูดคุยกับผู้บรรยาย และควรมีการจัดทำข้อสอบกลางภาคและปลายภาค หลังจากที นิสิตเรียนจบควรมีใบรับรองการเรียนรู้ในรายวิชานั้น ๆ ด้วย เป็นต้น ซึ่งในการออกแบบสื่อการสอนควรเป็นรายวิชา ประวัติพระพุทธศาสนา เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนของทั้ง มจร และ มมร

2. การใช้งานเว็บไซต์ “สื่อการสอนรายวิชาประวัติพระพุทธศาสนา ด้วย Google Site” เป็นการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความน่าสนใจให้กับการเรียนรู้ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์สำหรับผู้เรียนและผู้สอนในยุคดิจิทัล โดยการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้และการสอนมากยิ่งขึ้น ซึ่งในส่วนนี้จะประกอบไปด้วย การเข้าสู่ลิงก์ของเว็บไซต์ที่เผยแพร่แล้ว หน้าแรกของเว็บไซต์ การลงชื่อเข้าเรียนรายวิชาประวัติพระพุทธศาสนา การกรอกข้อมูล Google Forms เพื่อลงชื่อเข้าเรียนรายวิชาประวัติพระพุทธศาสนา การทำแบบทดสอบก่อนเรียน การฟังบรรยายจากวิดีโอ การทำแบบทดสอบหลังเรียน แนะนำปุ่มลิงค์ การทำข้อสอบกลางภาคและปลายภาค ในคาบที่ 8 และ 16 ของรายวิชาประวัติพระพุทธศาสนา การกรอกข้อมูล Google Forms รับผิดชอบผ่านอีเมล เป็นต้น สอดคล้องกับ Lubna Salamat, Gulzar Ahmad , Mohammad Iftikhar Bakht and Imran Latif Saifi (2561) ได้ศึกษาเรื่อง “EFFECTS OF E-LEARNING ON STUDENTS’ ACADEMIC LEARNING AT UNIVERSITY LEVEL” พบว่า การศึกษาในส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ทางวิชาการของนักศึกษาใน ระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อค้นหาผลกระทบของความสนใจและการเรียนรู้ของ นักศึกษาต่อการเรียนทางออนไลน์ในระดับมหาวิทยาลัย ข้อมูลการวิจัยรวบรวมจากนักศึกษา 205 คน จากมหาวิทยาลัย Lahore, Pakpattan Campus พบว่า การจัดสรรเวลาในการเรียนรู้ทางออนไลน์มีความ ยึดหยุ่นกับนักศึกษา และจูงใจนักศึกษาให้ทำงานในความรับผิดชอบของพวกเขาโดยไม่ต้องเข้าไป ช่วยเหลือ โดยนักศึกษารู้สึกสะดวกสบายเมื่อพวกเขาใช้อินเทอร์เน็ต เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ใน

ปัจจุบันมีความหลากหลายและก้าวหน้ามากขึ้น เป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่เกิดขึ้นในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการเรียนรู้ในอนาคต ซึ่งสิ่งที่เห็นและยังคงพัฒนาต่อไปในระบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์นั้นก็คือความยืดหยุ่นและความสะดวกสบายในการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการเรียนรู้ และการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ให้การสนับสนุนและกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนและอาจารย์อย่างเต็มที่

3. การเสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์

จากการจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์เป็นการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีและหลักธรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการสอนที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการช่วยเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาความรู้ในด้านพระพุทธศาสนาและหลักธรรมได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ เป็นกระบวนการที่ต้องมีการปรับตัวและต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างมากในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับพัสดราภรณ์ กาฬสิงห์, ศิวานถ, นันทพิชัย, ไกรสร สายวาริ และปกรณ์ ดิษฐกิจ (2561) ได้ศึกษาถึง บริการสื่อการศึกษากับการเรียนการสอนบน MOOC : ประสบการณ์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ผลการวิจัยพบว่า มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนออนไลน์ทั้งสิ้น 755 คน มีผู้เรียนที่มีส่วนร่วมในการเรียนทั้งหมด 658 คน (ร้อยละ 87.1) มีจำนวนคนที่เข้าบทเรียนสูงสุด (Active Learner) 666 คน (ร้อยละ 88.2) ผู้เรียนที่มีส่วนร่วมในการเรียนและผ่านเกณฑ์การประเมินจำนวน 608 คน (ร้อยละ 80.53) ผลการดำเนินงานดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าบริการสื่อการศึกษาสามารถเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนออนไลน์ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญส่วนหนึ่งที่ห้องสมุดสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถพัฒนาบทเรียนออนไลน์เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตได้

และจากผลการวิจัยของ Lorico DS. Lapitan, Jr., Cristina E. Tiangco, Divine Angela G. Sumalinog, Noel S. Sabarillo, and Joey Mark Diaz (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “An Effective Blended Online Teaching and Learning Strategy during the COVID-19 Pandemic” พบว่า การเปลี่ยนการเรียนรู้และ การสอนในช่วงการระบาดของโควิด 19 ได้นำความท้าทายอย่างแท้จริงเกี่ยวกับผู้สอนและนักศึกษา ความจริง ความยุ่งยากเหล่านี้ในการสอนหลักสูตรเคมีในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย Santo Tomas เป็น การผสมผสานกลยุทธ์การเรียนรู้ในบริบทของการเรียนการสอนของเคมีกายภาพ เคมีวิเคราะห์สำหรับนักศึกษาวิศวกรรมเคมี ที่ถูกกำหนดไว้ซึ่งได้มีการเสนอกลยุทธ์ทางออนไลน์ที่จะอำนวยความสะดวกและ เปลี่ยนผ่านรูปแบบเดิม

คือ Face to Face ไปสู่การสอนออนไลน์อย่างเต็มตัว กลยุทธ์การเรียนรู้แบบผสมผสาน 5 องค์ประกอบ คือ การค้นพบ (Discover) การเรียนรู้ (Learn) การฝึกปฏิบัติ (Practice) การร่วมมือ (Collaborate) และการประเมิน (Assess) (DLPCA) ใน DLPCA ส่วนของเวลาที่ไม่ประสานกันของการสอน มีความสำเร็จผ่านทางการเผยแพร่ของการจัดทำบันทึกวิดีโอการสอนไว้ก่อนบนทางยูทูป เพื่ออนุญาตให้นักศึกษาได้เรียนและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของพวกเขาด้วยตนเอง ในส่วนของการ สอนในช่วงเวลาเดียวกันถูกจัดการโดยการใช้แพลตฟอร์ม video conferencing เช่น Zoom หรือ Google Meet กลยุทธ์ DLPCA ถูกนำเสนอและอธิบายไปยังนักศึกษาเพื่อนำสู่การปฏิบัติ การวิเคราะห์ ของประสบการณ์การเรียนรู้และการสอนบนฐานของ 3 ตัวชี้วัด 1) ประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษา 2) ผลการปฏิบัติทางวิชาการของนักศึกษา และ3) การสังเกตผู้สอนซึ่งแสดงให้เห็นว่า DLPCA มีผลกระทบเชิงบวกต่อนักศึกษาและครูผู้สอน ความท้าทายที่ถูกกำหนดขึ้นมาเป็นความมีเสถียรภาพของการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตและความเชี่ยวชาญของครูผู้สอนกับความพร้อมในเครื่องมือการสอนบน อินเทอร์เน็ต เช่น video conferencing software ซึ่งครูผู้สอนจะต้องหาแนวทางในการปรับปรุงการมี ปฏิสัมพันธ์ของพวกเขากับนักศึกษา และการรักษาประโยชน์ของนักศึกษา รวมถึงการนัดหมายระหว่าง ชั้นเรียนออนไลน์ การสำรวจได้ชี้ให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับกลยุทธ์ DLPCA ดังนั้น กลยุทธ์นี้จึงได้รับการพิจารณาถึงการจัดการและเป็นตัวเลือกที่มีประสิทธิภาพที่สามารถนำมาปรับไปสู่ การสอนออนไลน์อย่างเต็มตัวไปสู่หลักสูตรการสอนเคมีระดับปริญญาตรี ทั้งหมดเป็นข้อค้นพบและการ ทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในการศึกษานี้ที่จะเพิ่มมูลค่าทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการสอนแบบผสมผสานในช่วงหลังโควิด 19 ในการศึกษาที่สูงขึ้น

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างมากในยุคดิจิทัล เพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการของผู้เรียน การพัฒนาในด้านนี้ต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายประการ ดังนี้ 1) การออกแบบหลักสูตรออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ ควรประกอบไปด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน การจัดโครงสร้างหลักสูตร และการเลือกใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย 2) การใช้เทคโนโลยีในการสอน ควรประกอบไปด้วย การเลือกแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่เหมาะสม การใช้สื่อมัลติมีเดีย และการพัฒนาแอปพลิเคชันและเทคโนโลยีเสริม 3) การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงโต้ตอบ ควรประกอบไปด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์สูง และการสร้างชุมชนการเรียนรู้ 4) การประเมินผลการเรียนรู้ ควรประกอบ

ไปด้วย การใช้การประเมินที่หลากหลาย และ การให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณภาพ 5) การสนับสนุนและการจัดการ ควรประกอบไปด้วย การให้การสนับสนุนด้านเทคนิค และการพัฒนาทักษะสำหรับผู้สอน และการจัดการเวลาและทรัพยากร 6) การประยุกต์ใช้หลักธรรมในการเรียนการสอน ควรประกอบไปด้วย การผสมผสานหลักธรรมและการศึกษา และการสร้างแรงบันดาลใจและเป้าหมาย และ 7) การจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะที่ต้องการ พร้อมทั้งเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีและมีความสุขในการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- เจริญ ภูวิจิตร. (2560). *การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล*. สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.) [ออนไลน์], แหล่งที่มา <http://www.nidtep.go.th/2017/publish/doc/20210827.pdf>
- ชาย โพธิสิตา. (2554). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งฯ.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิและศิริพงษ์ เสงี่ยมาน. (2559). *การศึกษาอิสระ Independent Studies*. กรุงเทพฯ: บริษัทมิตรภาพการพิมพ์และสื่อดิจิทัล จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พัสดราภรณ์ กาฬสิงห์, ศิวานถ นันทพิชัย, ไกรสร สายวารี และปกรณ์ ดิษฐกิจ. (2561). *บริการสื่อการศึกษากับการเรียนการสอนบน MOOC : ประสบการณ์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์*. ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- สุวิมล มจรุส. (2564). *การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19*. วารสารรัชต์ภาคย์ 15 (40) พฤษภาคม – มิถุนายน.
- Anderson, T. (2008). *The Theory and Practice of Online Learning*. Athabasca University Press.
- Dick, W., & Carey, L. (1996). *The Systematic Design of Instruction*. Harper Collins College Publishers.
- Gagne, R. M. (1985). *The Conditions of Learning and Theory of Instruction*. Holt, Rinehart & Winston.

- Kuh, G. D. (2001). *Assessing What Really Matters to Student Learning: Inside the National Survey of Student Engagement*. Change: The Magazine of Higher Learning, 33(3), 10-17.
- Lorico DS. Lapitan, Jr., Cristina E. Tiangco, Divine Angela G. Sumalinog, Noel S. Sabarillo, and Joey Mark Diaz, An effective blended online teaching and learning strategy during the COVID-19 pandemic, Education for Chemical Engineers. 2021 Apr; 35: 116–131. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7847201/>
- Lubna Salamat, Gulzar Ahmad , Mohammad Iftikhar Bakht, Imran Latif Saifi, EFFECTS OF E-LEARNING ON STUDENTS' ACADEMIC LEARNING AT UNIVERSITY LEVEL, Asian Innovative Journal of Social Sciences & Humanities (AIJSSH), Vol. 2 No. 2, April 2018. <https://www.researchgate.net/publication/326293305>
- Moore, M. G. (2013). *Handbook of Distance Education*. Routledge.
- Palloff, R. M., & Pratt, K. (2007). *Building Online Learning Communities: Effective Strategies for the Virtual Classroom*. Jossey-Bass.
- Reigeluth, C. M. (1999). *Instructional-design Theories and Models: A New Paradigm of Instructional Theory (Vol. II)*. Lawrence Erlbaum Associates.
- Smith, P. L., & Ragan, T. J. (2005). *Instructional Design*.

